

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Kuchynky a soudců Mgr. Lukáše Pišvejce a Mgr. Jaroslava Škopka ve věci

žalobce: **H.V.H. , narozený dne ...**
bytem ...
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Václavkem
sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 3. 2018, č.j. MV-16710-4/SO-2018

takto:

- I. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 16. 3. 2018, č.j. MV-16710-4/SO-2018, a rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 22. 11. 2017, č.j. OAM-17345-111/PP-2015, se zrušují a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 15 342 Kč k rukám zástupce žalobce Mgr. Petra Václavka do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žádost žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu byla zamítnuta pro nesplnění podmínky uvedené v § 87b odst. 2 ve spojení s § 15a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění účinném do 17. 12. 2015 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a povolení k přechodnému pobytu na území České republiky nebylo vydáno [rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 22. 11. 2017, č.j. OAM-17345-111/PP-2015, ve spojení s rozhodnutím Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 16. 3. 2018, č.j. MV-16710-4/SO-2018].

Žalobní body

2. Žalobce uvádí, že mezi ním a jeho dvěma synovci, občany Evropské unie, existuje trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému. Žalobce žil se svým starším synovcem, panem T.D.P., v rodinném domě v x během navštěvování 1. až 4. ročníku základní školy. Poté se v roce 2005 k žalobci přistěhovala i jeho sestra, paní T.P.H., které se v témže roce narodil žalobcův mladší synovec, pan P.H. Takto spolu rodina bydlela až do roku 2008. Sestra a oba synovci se přestěhovali do x, kde s nimi žalobce bydlí na adrese x 113/134 od konce roku 2015. Starší synovec tedy s žalobcem bydlel značnou část svého života a mladší synovec od svých deseti let. Žalobce žije o víkendech se svými synovci v x a tráví s nimi čas, někdy se vrací i během týdne. Díky svému zaměstnání žije během pracovního týdne v x u své přítelkyně, ale i díky této výdělečné činnosti může přispívat na chod společné domácnosti se svou sestrou a synovci. Se svými synovci a sestrou také mimo jiné strávil v roce 2016 Silvestra. S mladším synovcem chodí do restaurace.
3. Správní orgán prvního stupně vytýká, že žalobce má o svých synovcích velice povrchní informace. Žalobce, který kvůli svému zaměstnání bydlí v x o víkendu a během pracovního týdne se nachází v x, si však nemusí být vědom všech detailů, na které byl správním orgánem sáhodlouze dotazován. Žalobce uvedl, že starší synovec měl problémy s některými zkouškami, že chodí na doučování, že navštěvuje fitness centrum, nebo že se učí v autoškolě. Dává mu pravidelně kapesné. Žalobce také uvedl, že jeho synovci se už nyní doma nevěnují četbě knih ani poslechu hudby. Neúčast na třídních schůzkách mladšího synovce nemůže být správním orgánem hodnocena negativně, když se během pracovního týdne zdržuje mimo x. Je rovněž běžné, že se žáci neradi chlubí špatnými známkami, takže ani tyto detaily nemohou naznačovat, že by měl žalobce o svých synovcích pouze „velice povrchní informace“. Starší synovec také sám uvedl, že dosud neměl v souvislosti se vztahy nic, co by chtěl sdělit svému strýci. Z tohoto důvodu se proto žalobce nebaví o citových záležitostech. Neznalost synovcových kamarádů také není ničím zvláštním, kdy ani rodiče často nemají přehled o přátelích svých potomků, natož jejich strýc.
4. Rozpory mezi výsledky žalobce a jeho staršího synovce jsou rovněž zanedbatelné. Správní orgán vytýká detaily typu přesný den poslední návštěvy restaurace se synovcem či nesrovnalosti ohledně návštěv fitness centra. Jelikož tam nechodí společně, nemusí si být starší synovec této aktivity žalobce vědom. Synovec rovněž uvedl, že Silvestra trávili částečně spolu s tím, že později večer šel ven. To se shoduje s tím, co vypověděl žalobce, tedy že jel ke své přítelkyni do x. O lékařské záležitosti svých synovců se také stará spíše setra jakožto jejich matka, nikoli jejich strýc. Lze tedy uzavřít, že je patrné, že o životě svých synovců má žalobce velmi dobrý přehled, a existuje mezi nimi trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému. Správní orgány však existenci tohoto vztahu popírají. Podle žalobce lze takový postup správních orgánů hodnotit jako přepjatě formalistický, jenž je konstantně

judikaturou označován za zcela nezákonný, v příkrém rozporu s ústavními principy demokratického právního státu. Správní orgány by také měly přihlídnout k tomu, že osoby vietnamské národnosti vzhledem k sociálním a kulturním odlišnostem mívají ne zcela totožné rodinné vztahy, kdy tyto vztahy mezi příbuznými nikoli v pokolení přímém, jako v tomto případě, bývají bližší, než je tomu u osob české národnosti.

5. Správní orgány argumentují tím, že aby se dalo hovořit o rodinném vztahu mezi žalobcem a jeho synovci, musel by žalobce nahrazovat roli chybějícího otce. I kdyby byl připuštěn takto zcela formalistický výklad, je žalobce přesvědčen, že vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem taková kritéria splňuje. Uvedené formalisticky úzké chápání pojmu trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému je ovšem v rozporu rovněž s čl. 3 bodem 2 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004.
6. Žalobce dále namítá, že podle správních orgánů nežije se svými synovci ve společné domácnosti. Z předložených dokladů a provedených výsledků však rovněž nelze dospět k takovému závěru. Dle nájemní smlouvy, resp. jejího dodatku, bydlí žalobce se svými synovci a sestrou v x. Toto soužití trvá od konce roku 2015. Sám správní orgán prvního stupně ve svém rozhodnutí používá definici společné domácnosti, kterou se rozumí společenství fyzických osob, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby. Žalobce pravidelně přispívá své sestře, matce svých synovců, částkou ve výši 3 000 Kč na nájemné, tedy na více než polovinu výše nájemného. Rovněž se podílí na nákladech na potraviny částkou 2 000 Kč.
7. Správní orgán prvního stupně ve svém rozhodnutí odkazuje na dvě pobytové kontroly, při kterých nebyl žalobce zastižen. Z výsledku žalobce je však patrné, že se během pracovního týdne v x nezdržuje a při konání pobytových kontrol v úterý a ve čtvrtek tak nemohl být zastižen. Správní orgán si je vědom výdělečné činnosti žalobce, ale o pobytovou kontrolu o víkendu nepožádal. Z druhé pobytové kontroly rovněž vyplývá, že dva sousedé uvedli, že žalobce nikdy neviděli a v bytě nebydlí. Vzhledem ke zmíněné přítomnosti žalobce ve společném obydlí však nemohou být tato tvrzení dvou sousedů směrodatná. Žalobce naopak při svém výsledku zmínil souseda, pana T., který bydlí na stejném patře, se kterým se zná a který by tak nepochybně mohl žalobcovo bydlení potvrdit. Správní orgán však tuto skutečnost nerefletoval a vycházel pouze z výše uvedených pobytových kontrol. Žalobce dále uvedl velmi podrobný popis předmětného bytu, z čehož je zřejmé, že se tam skutečně trvale zdržuje.
8. Žalobce na chod společné domácnosti pravidelně přispívá v podobě části nájmu a částečné úhrady potravin. Tyto prostředky dává přímo matce synovců, kteří se i vzhledem ke svému věku o tyto záležitosti nestarají a nemohou tak o nich ani mít informace, které by mohli při výsledku správním orgánem sdělit. Správní orgán prvního stupně si protiřečí, když na jedné straně konstatuje, že není rozhodné, zda příslušníci domácnosti přispívají na společné potřeby pouze finančně nebo jiným způsobem a zda se tak děje stejnou měrou (s čímž lze nepochybně souhlasit), a ve stejném odstavci vytýká, že podle výsledku staršího synovce se o společnou domácnost stará jeho matka. Žalobce připomíná, že na společné potřeby přispívá finančně díky své výdělečné činnosti, kvůli které ovšem také není v jeho silách pečovat o domácnost i v dalších ohledech. Správní orgán prvního stupně dále vyjádřil názor, že žalobce nemůže mít další domácnost se svými synovci, když během týdne žije se svojí přítelkyní v x. Ani s tímto závěrem nelze souhlasit, jelikož díky svému zaměstnání v x může bydlet se svými synovci v x o víkendech a díky získaným prostředkům se podílet na chodu společné domácnosti.

9. Závěr žalované, že jeho přispívání na nájemné může být znakem spolubydlení nebo vzájemné výpomoci, nikoliv vedení společné domácnosti, je podle žalobce zcela v rozporu s realitou. Je přeci zcela běžné, že osoby, které spolu sdílejí společnou domácnost, se podílejí na placení nájemného, typicky např. druh a družka. Podílení se na placení nájemného, a to více než z poloviny, tedy nepochybně je znakem vedení společné domácnosti. Zároveň, z nepřesností ohledně Štědrého dne, tedy jednoho dne v roce, byť svátečního, nelze usuzovat, že by žalobce nežil se svými příbuznými ve společné domácnosti.
10. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem je tedy podle žalobce zřejmé, že spolu se svými synovci a sestrou užívají společnou domácnost a žijí jako rodina.
11. Dále žalobce namítá, že správní orgán pochybil i v otázce přiměřenosti dopadu do soukromého a rodinného života žalobce (§ 174a zákona o pobytu cizinců). Posouzení přiměřenosti v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně naprosto absentuje. Žalovaná se ohledně posouzení přiměřenosti vyjádřila ve smyslu, že v tomto případě zákon tuto povinnost správnímu orgánu neukládá. Co se týče povinnosti posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí, žalobce odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2016, č.j. 1 Azs 81/2016-33. Přezkoumávané rozhodnutí představuje nepřiměřený zásah do soukromého života žalobce. Žalobce žije na území České republiky již od roku 1995. Během těchto více než 20 let si zde vybudoval pevné zázemí, má zde dceru, přítelkyni a bydlí ve společné domácnosti se svými synovci a sestrou. Správní orgán pochybil také v tom, že žalobce k okolnostem, zda by pro něj rozhodnutí znamenalo nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života, nevyslechl. Výslech žalobce, který provedl správní orgán, se týkal pouze posouzení podmínek pro vyhovění žádosti. Žalobce nebyl při výsledku vyzván k vyjádření se ohledně okolností souvisejících s přiměřeností rozhodnutí. Podle konstantní judikatury správních soudů je to přitom právě výslech účastníka, který by měl správní orgán provést za účelem posouzení přiměřenosti jeho rozhodnutí. Žalobce na tomto místě poukazuje např. na rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 3. 2017, č.j. 57 A 6/2016-81. Rozhodnutí správního orgánu je z tohoto důvodu v rozporu se zásadou materiální pravdy (§ 3 správního řádu).

Vyjádření žalované

12. Ve vyjádření k žalobě žalovaná odmítla žalobu jako nedůvodnou a v podrobnostech odkázala na obsah napadeného rozhodnutí a na spisový materiál.

Jednání před soudem

13. Při jednání před soudem dne 21. 8. 2019 zástupkyně žalobce zopakovala, doplnila a prohloubila argumentaci uplatněnou v žalobě.

Posouzení věci krajským soudem

14. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
15. Žaloba je (částečně) důvodná.
16. Ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců (ve znění účinném do 17. 12. 2015) stanoví: *Ustanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, se obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.*

17. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobce dne 9. 12. 2015 podal Ministerstvu vnitra žádost o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území ČR podle § 87b zákona o pobytu cizinců. Dne 27. 7. 2016 byl správním orgánem prvního stupně vyslechnut žalobcův synovec P.T.D. Rozhodnutím ze dne 19. 9. 2016, č.j. OAM-17345-63/PP-2015, Ministerstvo vnitra žádost žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítlo podle § 87e odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, neboť žadatel odmítl bez vážného důvodu vypovídat, a povolení k přechodnému pobytu na území České republiky nevydalo. Proti tomuto rozhodnutí správního orgánu prvního stupně se žalobce odvolal. Rozhodnutím ze dne 12. 12. 2016, č.j. MV-150021-4/SO-2016, Komise po rozhodování ve věcech pobytu cizinců rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 19. 9. 2016, č.j. OAM-17345-63/PP-2015, zrušila a věc vrátila správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání. Dne 21. 3. 2017 byl správním orgánem prvního stupně vyslechnut žalobce a opětovně byl vyslechnut žalobcův synovec P.T.D. Rozhodnutím ze dne 22. 11. 2017, č.j. OAM-17345-111/PP-2015, Ministerstvo vnitra žádost žalobce o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítlo pro nesplnění podmínky uvedené v § 87b odst. 2 ve spojení s § 15a zákona o pobytu cizinců a povolení k přechodnému pobytu na území České republiky nevydalo. Proti tomuto rozhodnutí správního orgánu prvního stupně se žalobce odvolal. Rozhodnutím ze dne 16. 3. 2018, č.j. MV-16710-4/SO-2018, Komise po rozhodování ve věcech pobytu cizinců odvolání žalobce zamítla a rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 22. 11. 2017, č.j. OAM-17345-111/PP-2015, potvrdila.
18. Žalobce namítá, že se svými dvěma synovci – občany Evropské unie má trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s nimi ve společné domácnosti [§ 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců] a že rozhodnutí o zamítnutí jeho žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu není přiměřené z hlediska dopadu do žalobcova soukromého a rodinného života [§ 174a zákona o pobytu cizinců].
19. Soud se předně zabýval tím, zda žalobce hodnověrným způsobem doložil splnění podmínek uvedených v § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců (ve znění účinném do 17. 12. 2015). Tyto podmínky, trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žití ve společné domácnosti, jsou stanoveny kumulativně. Není-li splněna jedna z nich, je vcelku redundantní hodnotit druhou.
20. Ministerstvo vnitra situaci žalobce podrobně posuzovalo na str. 3 až 11 prvoinstančního rozhodnutí.
21. V napadeném rozhodnutí žalovaná shodně s Ministerstvem vnitra zastává názor, že při výkladu ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců nebylo úmyslem zákonodárce nad rámec směrnice rozšiřovat okruh osob, na něž mají být ustanovení týkající se rodinných příslušníků vztažena, a tento pojem interpretovat natolik extenzivně, aby ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců bylo tzv. „zbytkovou“ kategorií pro všechny cizince, kteří spolu žijí ve společné domácnosti, ale nesplňují podmínky předchozích odstavců ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců. Zjednodušeně lze říci, že „rodinné“ vztahy jsou vymezeny v § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, přičemž se jedná o vztahy mezi manžely a rodiči a dětmi. Z toho důvodu, aby vztah mohl být označen za vztah obdobný, je třeba, aby byl určitou obdobou vztahu mezi manžely nebo rodiči a dětmi. V projednávaném případě nebylo Ministerstvem vnitra zpochybňováno, že odvolatel zná určité okolnosti života svých synovců, a to zřejmě z důvodu svého postavení jejich strýce. Zároveň v řízení vyplynulo, že se s nimi o víkendů vídá, není vyloučeno, že spolu provozují i nějaké aktivity, např. návštěva restaurace.

Uvedené skutečnosti však nemohou vést k závěru, že odvolatel je jejich rodinným příslušníkem ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. Nemá s nimi trvalý vztah ani vztah obdobný, ani nevedou společnou domácnost. V projednávaném případě by měl být „obdobný“ vztah vykládán obdobně jako vztah rodiče a dítěte, s věkovým omezením jako v § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Starší synovec odvolatele (stejně jako dcera odvolatele) již dosáhl 21 let, odvolatel tedy nemůže být jeho rodinným příslušníkem ve smyslu výše citovaného ustanovení zákona o pobytu cizinců. Odvolatel není rodinným příslušníkem v tomto smyslu ani vůči svému mladšímu synovci. Ze spisu vyplynulo, že odvolatel nezastává v rodině své sestry roli otce. P.H. má vlastní rodiče, jeho otcem je P.B., nar. ..., státní občan České republiky. Vyživovací povinnost vůči dítěti mají jeho rodiče. V řízení bylo zjištěno, že o nezletilého se stará jeho matka, sestra odvolatele, která chodí i na schůzky do školy nebo doprovází nezletilého k lékaři. Rodičovská práva k dětem plní sestra odvolatele v plném rozsahu, odvolatel v tomto smyslu nemá vůči svým synovcům žádná práva ani povinnosti. Pokud se rozhodne jim určitou finanční částku dávat, jedná se o jeho dobrovolné rozhodnutí, které lze hodnotit jako „přilepšení“, pozornost ze strany příbuzného. V žádném případě se však nejedná o obdobu vztahu otec – syn, což potvrdil i odvolatel při výslechu, když uvedl, že jako strýc se o určité věci ze života svých synovců (např. konkrétní znalost jejich prospěchu ve škole) nezajímá. Bydlení na společné adrese nelze označit za soužití ve společné domácnosti ve smyslu uvedeného ustanovení. Není sporné, že odvolatel na bydlení své sestře přispívá. To však může být i znak spolubydlení nebo vzájemné výpomoci, nikoliv vedení společné domácnosti tak, jak je má na mysli uvedené ustanovení. Vzhledem k časovým okolnostem sestěhování poté, co byl odvolatel propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody, lze považovat za vyústění životní situace. Ze spisu zároveň vyplynulo, že odvolatel nemá přesnou představu o tom, jak jsou rozděleny úkoly v domácnosti. Pokud jde o trávení vánočních svátků, odvolatel se např. neshodl se synovcem ve způsobu, jakým je strávili. Uvedl, že je neslaví, zatímco podle synovce měli umělý stromek a vánoce slavili. I tato skutečnost nasvědčuje tomu, že rodina sestry odvolatele žije logicky jistým způsobem odděleně od odvolatele, který do místa společného bydliště dojíždí, dle svého tvrzení, pouze o víkendech. Přes týden se zdržuje v x v bytě své přítelkyně P.K.O.. Komise uvádí, že uvedené skutečnosti nenasvědčují ani tomu, že by odvolatel měl se svými synovci „trvalý“ vztah ve smyslu výše uvedeného ustanovení zákona o pobytu cizinců. Jejich vztah je „trvalý“ z hlediska jejich rodinného postavení, vždy budou mít vztah strýc – synovci, stejně jako jejich matka bude vždy odvolatelovou sestrou. Je však zřejmé, že o „trvalost“ vztahu odvolatel ani jeho synovci neusilují, je fakticky dán z důvodu jejich příbuzenství. Odvolatele tudíž nelze považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců.

22. K „trvalému vztahu obdobnému vztahu rodinnému“ zaujal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 16. 4. 2010, č.j. 5 As 6/2010-63, publ. pod č. 2094/2010 Sb. NSS, tento názor: *„Je tedy nutno se zabývat se nejen tím, zda cizinec žije ve společné domácnosti s občanem Evropské unie, ale také tím, zda lze vztah mezi nimi považovat za vztah obdobný vztahu rodinnému. Vztah obdobný vztahu rodinnému musí být však definován tak úzce, jak je definován vztah rodinný, musí se proto jednat o vztahy analogické vztahům mezi rodinnými příslušníky, tak jak je zákon v souladu se Směrnicí vymezuje. Za vztah rodinný je bezesporu považován vztah rodiče – děti, prarodiče – děti. Lze v této souvislosti proto akceptovat názor stěžovatele stran posuzování takovýchto vztahů (obdobných vztahům rodinným), existují-li mezi určitými osobami, které mezi sebou mají určitou dlouhodobou úzkou citovou a jinou vazbu, přitom takové vztahy lze přirovnat ke vztahu např. rodiče – děti, prarodiče – vnuci.“.*

23. V právě projednávané a rozhodované věci má soud ve shodě se správními orgány za to, že mezi žalobcem a jeho synovci je fakticky vztah mezi příbuznými ve vedlejší linii. Faktický vztah strýc – synovci, jak jej podle názoru soudu správně zjistily a posoudily správní orgány, však nelze považovat za trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému. Jelikož příslušné podmínky jsou stanoveny kumulativně, již neprokázání existence takového vztahu znamená nenaplnění ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Úvaha správních orgánů o okolnostech, za nichž by případně bylo možné vztah žalobce a jeho synovců označit za vztah obdobný vztahu rodinnému, a o situaci, kdy by žalobce nahrazoval roli otce svých synovců, je v souladu se zákonem o pobytu cizinců a výše citovaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu a rozsudky navazujícími. Soud tu souhlasně odkazuje na řádně odůvodněné napadené rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo. Vzhledem k uvedenému nebyly žalobní body napadající závěr, že u žalobce nejsou naplněny podmínky stanovené v § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, shledány důvodnými.
24. Dále se soud zabýval otázkou posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí.
25. K této otázce se v napadeném rozhodnutí uvádí, že zákon o pobytu cizinců neukládá v případě nepřiznání požadovaného pobytového oprávnění z důvodu nesplnění podmínky ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců posuzovat přiměřenost takového rozhodnutí z hlediska zásahu do soukromého a rodinného života ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců, resp. i pokud by byla nepřiměřenost shledána, což není tento případ, nemohlo by to mít vliv na výrok napadeného rozhodnutí. V projednávaném případě by závěr o nepřiměřenosti rozhodnutí nemohl vést k prominutí zákonné podmínky pro vydání povolení k přechodnému pobytu, neboť z takového důvodu nelze odhlédnout od skutečnosti, že odvolatel není rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. Odvolateli nic nebrání v tom, aby si o pobytové oprávnění na území požádal jako státní příslušník 3. státu, kterým je, a požádal o pobytové oprávnění s ohledem na své zaměstnání na území. Povolení např. k dlouhodobému pobytu mu nepochybně umožní žít na území se sestrou, synovci a přítelkyní a být součástí jejich životů. Odvolatel netvrdil ani nedoložil žádnou skutečnost ohledně svého života na území, která by mohla způsobit nepřiměřenost zamítnutí jeho žádosti o pobytové oprávnění. Komise podotýká, že odvolatel napadeným rozhodnutím neztrácí žádné své dosavadní právo, ani mu není ukládána žádná povinnost, kterou dosud neměl. Není tedy zřejmé, v jakém ohledu by mělo být napadené rozhodnutí nepřiměřené z hlediska zásahu do jeho života ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců.
26. Tento názor žalované je ovšem v rozporu s názorem, který zaujal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 9. 2018, č.j. 10 Azs 127/2018-30: „[10] NSS konstantně judikuje, že posuzování přiměřenosti dopadu rozhodnutí není omezeno pouze na ta rozhodnutí, u kterých to zákon o pobytu cizinců výslovně stanoví (srov. např. rozsudek NSS ze dne 25. 8. 2015, čj. 6 Azs 96/2015-30). [11] Krajský soud v napadeném rozsudku správně odkázal na rozsudek NSS čj. 5 Azs 83/2015-31 a citoval z něj závěr, že v případě rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k přechodnému pobytu, je třeba přiměřenost dopadu rozhodnutí posuzovat. Tato povinnost vyplývá přímo z čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, který Českou republiku zavazuje k respektu vůči soukromému a rodinnému životu každého jednotlivce. V citovaném rozsudku NSS posuzoval rozhodnutí o zamítnutí žádosti o přechodný pobyt podle § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců a rozhodnutí bylo dokonce vydáno podle znění zákona o pobytu cizinců účinného do 17. 12. 2015. Situace byla proto v rysech podstatných pro nyní posuzovanou otázku totožná se situací stěžovatelky. [12] Výše zmíněný názor nelze považovat

za ojedinělý. Stejný závěr, tj. že je nutné posuzovat přiměřenost dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žadatele, NSS vyslovil pro žádost podle § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců např. v rozsudku ze dne 7. 12. 2016, čj. 1 Azs 273/2016-29, č. 3536/2017 Sb. NSS, bod [60] a [61], nebo v aktuálním rozsudku ze dne 24. 7. 2018, čj. 5 Azs 102/2017-35, bod [32]. V obou těchto rozsudcích zamítly správní orgány žádost o povolení k přechodnému pobytu, neboť dospěly k závěru, že žadatel nesplňuje podmínku podle § 15a zákona o pobytu cizinců. [...] [15] NSS uzavírá, že judikatura k nutnosti posuzovat přiměřenost dopadů rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k přechodnému pobytu je konstantní, nerozporná a vyžaduje, aby správní orgány přiměřenost posuzovaly. Dojdou-li při posouzení k závěru, že jsou zde individuální okolnosti, kvůli nimž by zamítnutí žádosti zasáhlo nepřiměřeně do práv žadatele na soukromý a rodinný život, je nutné dát přednost ochraně těchto základních práv a pobyt povolit.“.

27. Zdejší soud podotýká, že řízení o žádosti žalobce o povolení k přechodnému pobytu bylo zahájeno dne 9. 12. 2015. Zákon č. 222/2017 Sb., kterým byl v § 174a zákona o pobytu cizinců doplněn odstavec 3, který zní: „(3) Přiměřenost dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán posuzuje pouze v případech, kdy to tento zákon výslovně stanoví.“, nabyt účinnosti až dne 15. 8. 2017. Podle čl. II bodu 1 zákona č. 222/2017 Sb. řízení podle zákona č. 326/1999 Sb. zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a do tohoto dne neskončené se dokončí a práva a povinnosti s ním související se posuzují podle zákona č. 326/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.
28. V předmětné věci se správní orgán prvního stupně k dopadům rozhodnutí do života žalobce nevyjádřil. Jednou z námitek uvedených v odvolání je, že prvoinstanční rozhodnutí je ve smyslu dopadů do soukromého a rodinného života žadatele zcela zjevně nepřiměřené. Žalovaná, majíc za to, že v daném případě není třeba přiměřenost rozhodnutí posuzovat, konstatovala, že žalobce netvrdil ani nedoložil žádnou skutečnost ohledně svého života na území, která by mohla způsobit nepřiměřenost zamítnutí jeho žádosti o pobytové oprávnění. S tímto tvrzením se soud neztotožňuje. Podle názoru soudu v řízení – zejména při výpovědi žalobce – vyšly najevo skutečnosti, které měly být posouzeny co do přiměřenosti z hlediska dopadu do soukromého a rodinného života žalobce. Správní orgán prvního stupně je však opomenul a žalovaná vlastně jen prohlásila, že v žalobcově případě nebyla nepřiměřenost zásahu rozhodnutí shledána. Správní orgány se tedy dostatečně nezabývaly posouzením přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí do osobního a rodinného života žalobce. Bude tak na správních orgánech, aby v intencích ustálené praxe správních soudů situaci žalobce prozkoumaly a na základě svých zjištění učinily patřičný závěr.

Rozhodnutí soudu

29. Jelikož žaloba je v rozsahu výše uvedeném důvodná, soud podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadené rozhodnutí pro nezákonnost a podle § 78 odst. 3 s. ř. s. zrušil i rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které mu předcházelo, a současně podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vyslovil, že věc se vrací k dalšímu řízení žalované. Znak „podle okolností“ spatřuje soud v tom, že vytčenou nezákonnost nelze bez ztráty instance odstranit pouze aktivitou odvolacího správního orgánu.
30. V dalším řízení je správní orgán vázán právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Náklady řízení

31. Žalobce, který měl ve věci plný úspěch, má podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. proti žalovanému správnímu orgánu, který ve věci úspěch neměl, právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem v celkové výši **15 342 Kč**, skládající se ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve výši 3 000 Kč a dále z odměny advokáta za tři úkony právní služby po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) advokátního tarifu (9 300 + DPH = 11 253 Kč) a z náhrady hotových výdajů za tři úkony právní služby po 300 Kč podle § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu (900 + DPH = 1 089 Kč). Za úkony právní služby podle § 11 odst. 1 advokátního tarifu se považují 1) převzetí a příprava zastoupení, 2) žaloba, 3) účast na jednání před soudem. Zástupce žalobce je plátcem DPH, proto byly příslušné částky navýšeny o DPH. Ke splnění povinnosti nahradit náklady řízení bylo žalované určeno platební místo podle § 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. a stanovena přiměřená lhůta podle § 160 odst. 1 části věty za středníkem o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. (s přihlédnutím k možnostem žalované tuto platbu realizovat).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 21. srpna 2019

JUDr. PhDr. Petr Kuchynka, Ph.D. v.r.
předseda senátu